

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 24 maja 2023 roku. Sąd Rejonowy w K., w sprawie z wniosku Z. J. przy udziale H. J. o zmianę stwierdzenia nabycia spadku, oddalił wniosek i orzekł o kosztach postępowania. Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły ustalenia faktyczne wskazane i opisane w treści pisemnego uzasadnienia na kartach (...)odwrót - (...) odwrót . Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji stwierdził, iż wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Wskazał, iż podstawę prawną zgłoszenia wniosku statuuje przepis art. 679§1 k.p.c., zgodnie z którym dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, przy czym ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. Z kolei zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może złożyć wniosek w trybie przepisu art. 679 k.p.c. w każdym czasie i nie jest ograniczony żadnym terminem ani rodzajem podstaw, na których może oprzeć swoje twierdzenie o wadliwości postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (uchwała Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 1982 roku, III CZP 15/82, OSNC 1982, nr 8-9, poz. 118). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 13 grudnia 2013 roku wydanego w sprawie IV CSK 183/12, Lex nr 1288710, wskazał, że postępowanie przewidziane w art. 679 § 1 k.p.c. nie służy i nie może być wykorzystywane, jako środek do usunięcia skutków bezczynności lub błędów uczestników postępowania spadkowego, skutków ich nieznanomości prawa ani nawet błędów sądu. Chociaż jest ono postępowaniem autonomicznym to ma jednak charakter wznowieniowy, co uwidacznia się przede wszystkim w tym, że uczestnik postępowania spadkowego tylko wtedy może skutecznie żądać zmiany postanowienia spadkowego, jeżeli wykaże, jak przy wznowieniu postępowania, szczególne przesłanki swojego żądania, czyli podstawę, której nie mógł powołać w poprzednim postępowaniu oraz zachowanie rocznego terminu określonego w tym przepisie. Obowiązany jest on wykazać istnienie przeszkody obiektywnej, uniemożliwiającej mu powołanie w sprawie spadkowej okoliczności uzasadniającej odmienną podstawę lub porządek dziedziczenia (dla porównania postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2008 r. II CSK 573/07, Lex nr 627205 i z dnia 21 grudnia 2011 r. IV CSK 199/11, Lex nr 1131131.). Uczestnik postępowania spadkowego może zatem żądać zmiany prawomocnego postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, jeżeli wykaże podstawę uzasadniającą zmianę oraz dowiedzie, że podstawa ta nie mogła być podniesiona w czasie uprzedniego postępowania. Nadto wskazał, iż Z. J. był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po E. J., prowadzonego przez Sąd Rejonowy w K. pod sygn. akt (...). Zgodnie zaś z przepisem art. 510 § 1 i 2 k.p.c. zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania. Dopiero w sytuacji jeżeli okaże się, że zainteresowany nie jest uczestnikiem danego postępowania sąd wezwie go do udziału w sprawie. Niezależnie od tego, że sąd spadku w sprawie spadkowej zawiadomił Z. J. o terminie rozprawy, a nie wezwał go do osobistego stawiennictwa, nie ma wątpliwości co do tego, że był on uczestnikiem tego postępowania. Osoba zainteresowana wskazana we wniosku wszczynającym postępowanie nieprocesowe, uczestnicząca w nim na skutek prawidłowego doręczenia odpisu wniosku i zawiadomiona o terminie rozprawy jest uczestnikiem danego postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 roku, III CZP 39/19, OSNC 2020/10, poz. 87). Za czynność o istotnym znaczeniu procesowym dla przekształcenia statusu zainteresowanego, wskazanego przez wnioskodawcę, w uczestnika postępowania uznaje się doręczenie za pośrednictwem sądu odpisu wniosku (por. uzasadnienie uchwały 7 sędziów –zasady prawnej z 20 kwietnia 2010 roku, III CZP 112/09, OSNC 2010/7-8/98 czy uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 roku, II CKN 740/98, Lex nr 1425655.). Umożliwia ona bowiem z jednej strony zakwestionowanie wobec sądu przymiotu osoby zainteresowanej, a z drugiej zajęcie stanowiska w przedmiocie wniosku i zgłoszenie ewentualnych zarzutów. Sąd I instancji zwrócił uwagę na fakt, iż Z. J. w toku sprawy spadkowej doręczono odpis postanowienia zwalniającego dwie uczestniczki od udziału w sprawie, w którego głowie był wskazany jako jego uczestnik. Nie mogło zatem zasługiwać na uwzględnienie twierdzenie wnioskodawcy, że na skutek nie wezwania, a jedynie zawiadomienia o terminie rozprawy jak i wobec nie wydania (zbędnego) postanowienia o wezwaniu Z. J. do udziału w sprawie nie miał on przymiotu uczestnika postępowania o sygn. akt (...). Wobec powyższego w

niniejszym postępowaniu badaniu podlegało, czy żądanie wniosku oparto na podstawie, której wnioskodawca nie mógł powołać w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku po E. J.. Wnioskodawca twierdził, że o swoim tytule powołania dowiedział się w sierpniu 2022 roku. Twierdzenie to pozostawało co prawda w sprzeczności z zapewnieniem spadkowym złożonym przez H. J., jednak niezależnie od tego wskazać trzeba, że ograniczenie przewidziane w przepisie art. 679 k.p.c. traktowane jest jako prekluzja uprawnień. Jest ono podyktowane potrzebą ochrony stabilności stwierdzonego prawomocnym postanowieniem porządku dziedziczenia. Z tego powodu oraz z uwagi na wyjątkowy charakter uregulowania przepis ten podlega ścisłej wykładni, ponieważ dopuszczenie możliwości zmiany prawomocnego postanowienia powinno być ograniczone, w szczególności gdy z wnioskiem występuje osoba, która była uczestnikiem wcześniejszego postępowania. Osoba wnosząca o zmianę postanowienia spadkowego powinna wykazać, że powołane przez nią fakty i dowody, które mają uzasadniać żądanie zmiany, były dla niej niedostępne w czasie poprzedniego postępowania, przy uwzględnieniu, że chodzi o obiektywną możliwość ich powołania. Mając to na uwadze wskazał, iż Z. J. w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku mógł podnosić okoliczność, że o swoim tytule powołania dowiedział się dopiero w sierpniu 2022 roku, jak również mógł podnosić, że nie upłynął jeszcze termin do złożenia przez niego oświadczenia o odrzuceniu spadku, jak również mógł takie oświadczenie w toku sprawy spadkowej złożyć. Ponieważ jednak zachował on zupełną bierność, nie złożył pisma w tym przedmiocie, nie stawiał się na rozprawie, nie zaskarżył wydanego orzeczenia, to obecnie nie może się on powoływać na te okoliczności. Wobec powyższego wniosek należało oddalić, o czym orzeczono jak w pkt I części dyspozytywnej postanowienia.

Apelację od powyższego postanowienia wniósł wnioskodawca postępowania Z. J., zaskarżając go w części, tj. w pkt I w zakresie oddalenia wniosku.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 1015 § 1 k.c., przez błędną jego wykładnię i niezastosowanie, polegające na przyjęciu przez Sąd, iż przepis ten nie ma zastosowania po prawomocnym zakończeniu postępowania w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku;
2. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a to art. 679 § 1 k.p.c., przez błędne uznanie przez Sąd, iż wnioskodawca Z. J. nie może powoływać się na złożone w terminie (wskazanim w art. 1015 § 1 k.c.) oświadczenie o odrzuceniu spadku (akt notarialny rep. (...) z dnia 3 lutego 2023 r.) po prawomocnym zakończeniu postępowania w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po E. J.;
3. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a to art. 510 k.p.c., przez błędne uznanie przez Sąd, iż Z. J. był uczestnikiem postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w K. w sprawie sygn. akt (...) w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po E. J., podczas gdy nie został on formalnie wezwany do udziału w sprawie poprzez wydanie przez Sąd stosownego postanowienia w tym przedmiocie.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów wniósł o:

- I. zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt. I, poprzez zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w K. I Wydział Cywilny z dnia 5 października 2022 r., zapadłego w sprawie o sygn. akt (...). w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po E. J. i stwierdzenie, że spadek po zmarłym w dniu (...) r. w K. E. J., ostatnio stale zamieszkałym w L., nabyła w całości – na podstawie ustawy- jego żona H. J. zd. Ż., córka T. i A..
- II. zasądzenie od uczestniczki postępowania H. J. na rzecz wnioskodawcy Z. J. zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym wg norm przepisanych;
- III. na podstawie art. 374 k.p.c., o przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie.

Nadto w przypadku uznania przez Sąd, że wydanie postanowienia wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia w pkt I i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowe mu w K. do ponownego rozpoznania;
2. zasądzenie od uczestniczki postępowania H. J. na rzecz wnioskodawcy Z. J. zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym wg norm przepisanych;

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności Sąd II instancji odniesie się do zarzutu naruszenia prawa procesowego, które to wg. skarżącego miało wpływ na wynik niniejszego postępowania. W tym zakresie wskazać należy, iż nietrafna jest podstawa apelacji w części wskazującej na naruszenie art. 510 k.p.c. Zgodnie ze wskazanym przepisem zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, może on wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Jeżeli weźmie udział, staje się uczestnikiem (§ 1). Uczestnikiem jest ten, kto bierze w tym charakterze udział w postępowaniu po wskazaniu przez wnioskodawcę i doręczeniu odpisu wniosku, w wyniku własnej inicjatywy lub wezwania do udziału w sprawie dokonanego przez sąd. Przez wezwanie do wzięcia udziału w sprawie wezwany staje się uczestnikiem (§ 2). Uczestnikiem postępowania nieprocesowego można się stać wskutek własnej czynności (zgłoszenia wniosku wszczynającego postępowanie) albo wzięcia udziału w toczącym się postępowaniu na skutek dokonania czynności procesowej albo z mocy prawa albo wezwaniu przez sąd do udziału w sprawie. Treścią normy zawartej w art. 510§2 k.p.c. jest jedynie oznaczenie jednego z możliwych sposobów uzyskania statusu procesowego uczestnika. Samo wydanie postanowienia nie jest jednak wystarczające, gdyż konieczne jest zakomunikowanie jego treści adresatowi. Dopiero z chwilą otrzymania przez niego "wezwania dokonanego przez sąd" poprzez doręczenie odpisu postanowienia oraz odpisu wniosku wszczynającego postępowanie zainteresowany staje się uczestnikiem (por. cyt. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2017 r., III CSK 300/16). Wobec obowiązującej w postępowaniu cywilnym zasady oficjalności doręczeń osobie fizycznej - co do zasady - zawiadomienia o terminie rozprawy i pisma procesowe doręcza się osobiście (art. 133 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) w mieszkaniu, miejscu pracy, lub tam, gdzie się ją zastanie (art. 135 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Przez uczestnictwo w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku - w rozumieniu art. 679 k.p.c. - należy rozumieć formalny udział w postępowaniu, a nie stopień aktywności, bierność czy nawet całkowitą bezczynność zainteresowanego występującego w sprawie. Uczestnikiem postępowania zainteresowany może stać się zarówno wskutek samodzielnego zgłoszenia wniosku wszczynającego postępowanie, jak też przez wzięcie udziału w toczącym się postępowaniu z własnej inicjatywy lub na skutek wezwania przez sąd do udziału w toczącym się postępowaniu. Do stwierdzenia zaś formalnego udziału - poza przypadkami zainicjowania przez daną osobę postępowania - wystarczające jest doręczenie uczestnikowi odpisu wniosku czy wezwania do wzięcia udziału w sprawie, choćby nastąpiło ono per aviso. Nawet zatem wówczas, gdy uczestnik postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, z różnych powodów, nie brał w nim aktywnego udziału, pozostając całkowicie biernym, jest on uczestnikiem takiego postępowania w rozumieniu art. 679 k.p.c. i odnoszą się do niego ograniczenia przewidziane w tym przepisie (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2021r. I CSKP 47/21). Zatem dopiero niedoręczenie osobie wskazanej we wniosku o stwierdzenie nabycia spadku jako uczestnik zawiadomienia o terminie rozprawy i odpisu wniosku oznacza, że nie jest ona uczestnikiem postępowania w rozumieniu art. 679 § 1 k.p.c. (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2018r. II CSK 421/17). Jak wynika jednak z akt sprawy (...) (k. (...) akt), odpis postanowienia z dnia 23 sierpnia 2022r. zwalniającego z udziału w sprawie S. J. i J. J. wraz z odpisem wniosku i załączników oraz zawiadomieniem o terminie rozprawy skarżący jak sam wskazuje otrzymał dnia 26 sierpnia 2022r. Jednocześnie zatem stwierdzić należy iż skarżący otrzymał zawiadomienie o terminie rozprawy jako uczestnik postępowania oraz odpis wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, w którym był wymieniony jako jego uczestnik. Tym samym brak jest podstaw do uznania sformułowanego w treści apelacji zarzutu błędnego uznania przez Sąd I instancji, iż Z. J. był uczestnikiem wskazanego postępowania. Przeczy także temu pismo z dnia 5 września 2022r. (k. (...) akt) kierowane do Sądu przez w/w, datowane na 31 sierpnia 2022r., w którym uczestnik odnosi się do treści przesłanych mu dokumentów w postaci aktów notarialnych. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę, iż do tego faktu ograniczyła się aktywność uczestnika w postępowaniu o stwierdzenie nabycia

spadku po E. J.. Jednak przez uczestnictwo w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku jak powyżej wskazano w rozumieniu art. 679 k.p.c. - należy rozumieć formalny udział w postępowaniu, a nie stopień aktywności, bierność czy nawet całkowitą bezczynność zainteresowanego występującego w sprawie. Przechodząc do kolejnych zarzutów wskazać należy, iż skutkiem prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku jest domniemanie, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, jest spadkobiercą (art. 1025 § 2 k.c.). Dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku (art. 679 k.p.c.).

Judykatura zgodnie przyjmuje, że postępowanie unormowane w tym przepisie, chociaż autonomiczne, ma charakter "wznowieniowy" (por. nie publikowane postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r., III CK 82/03, z dnia 6 czerwca 2007 r., III CSK 19/07, z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 141/11, z dnia 21 grudnia 2011 r., IV CSK 199/11, z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 1079/14, z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 298/15, z dnia 15 września 2017 r., III CSK 300/16, z dnia 15 grudnia 2017 r., III CSK 308/17). Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość (art. 679 § 1 k.p.c.).

Ograniczenia wynikające z treści art. 679 k.p.c. podyktowane są potrzebą ochrony stabilności stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem porządku dziedziczenia. Z tego też względu oraz z uwagi na wyjątkowy charakter uregulowania zawartego w art. 679 k.p.c., przepis podlega wykładni ścisłej, gdyż dopuszczenie możliwości zmiany prawomocnego postanowienia powinno być ograniczone. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 1079/14 (Lex 1977914) wskazał, że postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. nie służy i nie może być wykorzystywane jako środek do usunięcia skutków bezczynności lub błędów uczestników postępowania spadkowego czy też skutków ich nieznanomości prawa ani nawet błędów sądu. Chociaż jest ono postępowaniem autonomicznym, ma jednak charakter "wznowieniowy", co uwidacznia się przede wszystkim w tym, że uczestnik postępowania spadkowego tylko wtedy może skutecznie żądać na podstawie art. 679 § 1 k.p.c. zmiany postanowienia spadkowego, jeżeli wykaże, jak przy wznowieniu postępowania, szczególne przesłanki swojego żądania, czyli podstawę, której nie mógł powołać w poprzednim postępowaniu oraz zachowanie rocznego terminu określonego w tym przepisie". Sąd Najwyższy wskazał nadto, że obowiązany jest wykazać istnienie przeszkody obiektywnej, uniemożliwiającej mu powołanie w sprawie spadkowej okoliczności uzasadniającej odmienną podstawę lub porządek dziedziczenia. Bezsprzecznie uczestnicy postępowania o stwierdzenie nabycia spadku nie mogą opierać żądania zmiany postanowienia na podstawie, którą mogli powołać w tamtym postępowaniu. Następuje prekluzja uprawnienia do zgłaszania twierdzeń i środków dowodowych, które mogły być, a nie zostały zgłoszone w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku. Podkreślenia wymaga, że spadkobierca osoby, która była uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może żądać zmiany wydanego w tym postępowaniu postanowienia, jeśli wskaże podstawę uzasadniającą zmianę oraz dowiedzie, że podstawa ta nie mogła być podniesiona w czasie postępowania, a ponadto złoży wniosek w ciągu roku od chwili, gdy podniesienie tej podstawy stało się możliwe. Stanowisko to potwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 784/00 (OSNC 2001, nr 7-8, poz. 118 z glosą A. Szpunara, Rej. 2001, nr 11, s. 136) oraz w uchwale z dnia 21 marca 2001 r., III CZP 4/01 (OSNC 2001, Nr 10, poz. 144 z glosą A. Szpunara, Rej. 2002, nr 1, s. 92 i omówieniem Z. Strusa, Przegląd orzecznictwa, Pal. 2001, nr 11-12, s. 199). Mając powyższe rozważania na uwadze, stwierdzić należy, iż nie budziło wątpliwości Sądu II instancji, że Z. J. był uczestnikiem postępowania w sprawie (...) o stwierdzenie nabycia spadku, zatem zgodnie art. 679§1 zd. 2 k.p.c., mógł on zatem żądać zmiany postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, jeśli żądanie oparłby na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę złożył przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. Jednak nie może umknąć uwadze, iż jako uczestnik wskazanego postępowania skarżący wykazała się całkowitą biernością, poza sformulowaniem wskazanego powyżej pisma procesowego mimo prawidłowego zawiadomienia nie wziął udziału w rozprawie dnia 5 października 2022r., nie kwestionował także wydanego postanowienia, w szczególności nie wniósł apelacji. Należy pamiętać, że wyżej opisana niemożliwość powołania faktów, polega na tym, że uczestnik nie był świadomy występowania określonej okoliczności mającej wpływ na krąg spadkobierców lub wielkość przysługujących im udziałów, a świadomość taką uzyskał już po wydaniu przez sąd postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Chodzi o okoliczności takie, jak np. ujawnienie jeszcze jednego spadkobiercy czy testamentu, o którym poprzednio nie wiedziano. Postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. nie służy ani naprawie błędów sądu popełnionych w postępowaniu spadkowym, ani usunięciu skutków nieznanomości

prawa przez uczestników tego postępowania, lecz jedynie umożliwieniu zmiany postanowienia spadkowego w razie wykrycia okoliczności i dowodów, których zainteresowany nie mógł, z różnych przyczyn, powołać w postępowaniu spadkowym. W tym zakresie wskazać należy, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej rekonstrukcji stanu faktycznego sprawy, który Sąd odwoławczy przyjmuje za własny. W pełni aprobeuje również poczynione w tym zakresie rozważania prawne. Zebrany materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że Z. J. co najmniej od (...) posiadał wiedzę o kręgu spadkobierców (data doręczenia mu odpisu wniosku i załączników). W zakresie zaś odrzucenia spadku przez J. J. wiedzę taką posiadał od (...) o czym świadczy elektroniczne potwierdzenie odbioru dołączone na karcie (...) sprawy (...) (bez wątplenia na co słusznie wskazuje skarżący w przypadku W. J. takiego zawiadomienia z Sądu przed datą (...)) nie otrzymał – akta (...)). Jednak na uwagę zasługuje treść zapewnienia spadkowego H. J. k. (...) odwrót akt (...), w którym ta wskazała, iż o odrzuceniu spadku po jej mężu rozmawiała z jego bratem w 2020r. lub na początku 2021r. Należy jedynie przypomnieć ze zawiadomienie z Sądu o odrzuceniu spadku przez J. J. skarżący otrzymał w styczniu 2021r. Fakt ten uczestniczka H. J. potwierdziła na rozprawie dnia (...) w niniejszej sprawie (k.(...)) , dodatkowo wskazując, iż informowała go, że w trakcie procedury jest także K. T.. Faktowi temu wnioskodawca reprezentowany w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika w żaden sposób nie zaprzeczył. Brak zatem podstaw aby takiego właśnie stanu wiedzy wnioskodawcy nie uznać za zgodny z rzeczywistym stanem faktycznym. Dodatkowo w treści wniosku w niniejszej sprawie wnioskodawca wskazał cytując „ze względu na otrzymane dokumenty Z. J. pozostawał w błędnym przekonaniu, iż spadek po jego zmarłym bracie w całości nabędzie wdowa”. Ten fakt zdaniem Sądu II instancji wskazuje także pośrednio na stan wiedzy wnioskodawcy (przed datą (...)) o odrzuceniu spadku przez córki jego zmarłego brata i koreluje z twierdzeniami H. J.. Dodać ponownie należy, że apelujący ewidentnie był uczestnikiem postępowania spadkowego, choć wykazał w nim bierną postawę. Doręczono mu odpis wniosku wraz z załącznikami oraz zawiadomienie o posiedzeniu jawnym. Nie zajął on jednak żadnego stanowiska w tamtej sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po E. J., nadto jak wskazano powyżej nie stawiał się także na posiedzeniu sądu. Ostatecznie na pytanie, kiedy może być zmienione postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, odpowiada art. 679§1 k.p.c. stanowiąc, że tylko wówczas, gdy uczestnik opiera żądanie zmiany tego postanowienia w zakresie statusu spadkobiercy bądź wysokości jego udziału, na podstawie której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. W doktrynie podkreśla się, że do najczęściej wymienianych przyczyn zmiany prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku zalicza się przedstawienie testamentu nieujawnionego w trakcie postępowania, wykrycie okoliczności uzasadniających nieważność testamentu przyjętego za podstawę dziedziczenia, zgłoszenie się spadkobiercy ustawowego nieznanego uczestnikom lub przez nich zatajonego, uznanie spadkobiercy za niegodnego. Oczywiście nie jest to katalog zamknięty, ale wymienione przykłady dają asumpt do postawienia tezy, że podstawy, o których stanowi art. 679§1 k.p.c. dotyczą tylko i wyłącznie właściwego ustalenia statusu spadkobiercy bądź wysokości jego udziału. Przypomnieć trzeba, że zgodnie z treścią art. 679§1 zd. 2 k.p.c. żądanie można oprzeć tylko na podstawie, której uczestnik nie mógł powołać w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku. Wskazanie to interpretować należy w ten sposób, że powołanie podstawy dziedziczenia powinno być możliwe, jeżeli wnioskodawca nie mógł ich powołać w postępowaniu, w którym uczestniczył, biorąc pod uwagę miary obiektywne, ale odnoszące się do osoby wnioskodawcy. Mając to na uwadze słusznie wskazał Sąd I instancji, iż Z. J. mógł podnieść w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, że o swoim tytule powalania dowiedział się dopiero w sierpniu 2022r. choć mając na uwadze powyższe rozważania Sąd II instancji nie daje temu faktowi wiary. Mógł również podnieść w toku wskazanego postępowania, iż nie upłynął jeszcze termin do złożenia przez niego oświadczenia o odrzuceniu spadku, mógł wreszcie złożyć takie oświadczenie w toku wskazanego postępowania a okoliczności związane z datą jego złożenia zostałyby ocenione przez Sąd w sprawie (...). W tym kontekście należy mieć jednak na uwadze poczynione powyżej ustalenia w zakresie daty, od której wnioskodawca posiadał wiedzę o odrzuceniu spadku przez córki zmarłego E. J.. Nie sposób więc przyjąć zarzucanego przez wnioskodawcę naruszenia przez Sąd I instancji art. 1015§1 k.c.

Wobec braku zasadności zarzutów sformułowanych w apelacji oraz nieujawnienia okoliczności, które winny być uwzględnione w toku postępowania II instancyjnego z urzędu, Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestnika w oparciu o art. 385 k.p.c. jako bezzasadną.

(...) Ś., (...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)